

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 109 (3555) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Zavaró jellegű volt a tegnapesti ellenséges berepülés

Német harcirepülőgépek nagy köteléke igen heves támadást intézett Bristol, angol kikötő város ellen

Hivatalos közlemény a vasárnap éjszakai berepülésről: A MTI jelenti:

Május 14-én az esti órákban egyes ellenséges gépek léptek át az ország északkeleti határát és az erdélyi részeket, majd a Bácskát átrepülve, délnyugat felé távoztak. A visszarepülés a késő éjjeli órákban a berepüléssel azonos vonalon bonyolódott le. A berepülés zavarójellegű volt.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interint legfrissebb értesülése szerint, német harci repülőgépek nagy köteléke igen heves támadást intézett a hétfőre virradó éjszaka Bristol angol kikötőváros ellen. Hajnali két óra tájban értek a német repülőgépek célpontjaik fölé. Nagytömegű robbanó és gyújtóbombát dobtak le. Az angol déli partokon fekvő célpontokat is támadták a német harci repülőgépek. A brit légierő ezzel szemben csak az alsó-rajnai térség ellen intézett néhány zavarórepülésre szorítkozott.

Attlee: „A most következő hónapokban a legsúlyosabb hadműveletek várnak reánk”

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az Exchange londoni jelentése szerint Attlee miniszter Birminghamban egy nyilvános ülésen kijelentette, egyre többen lépnek be a munkáspártba a munkásság és a haderőhöz tartozók sorából. Ugyanakkor erőteljesen sikrasszalott a koalíciós korobányzat folytatásáért és azt a véleményét fejezte ki, hogy a munkáspártnak igen nagy mértékben segítségére volt az, hogy a felelősségvállalás háttorságát a kormányba való belépése bizonyította be.

— Ez a felelősség — mondotta — azért is fennáll, mert a most következő hónapokban a legsúlyosabb hadműveletek várnak reánk, súlyosabban, mint a British Empire történelmében eddig bármikor.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A japán főhadiszállás hétfőn ezt a közleményt adta ki:

A Kínában állomásozó légihaderők bombázó és vadász kötelékei háromszor is megtámadták Suicsven amerikai repülőteret, amely az angolszász légihaderő előretolt állása. Ezzel megsemmisítő csapást mértek az ellenség főerejére. A támadás során 7 ellenséges vadászgépet lelőttek, 21 nagy és 26 kisebb gépet a földön robbantak szét. Így tehát 46 ellenséges gépet semmisítettünk meg.

Svájc is erősödő angolszász nyomástól tart

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Stamfli szövetségi államelnök a szabadelvű demokráta pártnap alkalmából rendezett ebéden tartott beszéde végén rátért a semlegesség kérdéseire.

— A semlegesek — mondotta — egyidő óta kevésbé kíváncsok figyelem tárgyai lettek a hadviselők részéről. Számolni lehet azzal, hogy Svájc ellen is erősödik a nyomás, bár két év óta a Németországgal megkötött gazdasági szerződés alapján Svájc önként erősen csökkentette hadianyagszállítását. Ez a csökkentés a sajátos szükségességek megfelelően

jött létre, nem pedig nyomásra, mert Svájc a lehetőségeket tekintve véve akarta csökkenteni a hadianyagtermelést, hogy ne kerüljenek hirtelen utcára nagyszámú munkástömegek a termelés beszüntetése következtében. Ha újabb nyomást gyakoroltatnának, Svájc erősen védelmére kelne élet- és létjogainak, éppen úgy mint Svédországnak.

Vitéz Jaross Andor belügyminiszter képviseli a kormányt vitéz Rajnay főispán beiktatásán

Nagyvárad, május 15. Vitéz Jaross Andor belügyminiszter közölte az alispánal és a polgármesterrel, hogy az országgyűlés szerdára történt egybehívása miatt is megnövekedett nagy elfoglaltsága ellenére ő fogja képviselni a kormányt vitéz Rajnay Károly főispán beiktatásán, részint a főispán személye iránti nagyrabecsülésére való tekintettel, részint pedig, mert Bihar vármegyének és Nagyváradnak különös jelentőséget tulajdonít. A kormány más tagja nem jelenik meg a beiktató diszközgyűléseken. Bejelentette azonban részvételét Ricsóy-Uhlik Béla kormánybiztos is.

A belügyminiszter kedden délelőtt gépkocsin személyi titkára, Somsich Béla kíséretében érkezik Nagyváradra. A diszközgyűlések után bankett nem lesz, a belügyminiszter azonban a vármegye és a város vezetőivel s azokkal a törvényhatósági bizottsági tagokkal, akik vele

együtt óhajtanak ebédelni, a Kék Macskában költi el ebédjét.

A főispán a beiktató diszközgyűlések után a városházán fogadja majd a küldöttségeket. Hétfőn délig a következő küldöttségek jelentették be tisztelegésüket: A pénzügyigazgatóság, a Székely Hadosztály, Bihar vármegye és Nagyvárad város Vitézi Széke, a Biharvármegyei Gazdasági Egyesület, az Erdélyi Párt felsőházi és képviselőházi csoportja, a Nyilaskeresztes Párt, a Római Katolikus Püspökség, a Biharvármegyei Általános Tanító Egyesület és a Baross Szövetség küldöttségei, továbbá az Ügyvédi Kamara, az Evangélikus Egyház, a Mérnöki Kamara, a Nemzeti Munkaközpont, vitéz Péterffy esendőralezredes, Nadányi alispán, Lurz Eduard német konzul, a Földmértési Felügyelőség és a Közjegyzői Testület.

Helyi megegyezés jött létre a jobboldali pártok és a Nemzeti Munkaközpont között

Nagyvárad, május 15. A jobboldali pártok és a Nemzeti Munkaközpont vezetői szombat délután értekezletre gyűltek össze és megbeszéléseik eredményeként az alábbi közös nyilatkozatot tették közzé:

Alulírott jobboldali pártok és a hozzájuk csatlakozott Nemzeti Munkaközpont Biharvármegye és Nagyvárad thj. város területén lévő vezetői abból a célból, hogy a nagy keleti rém elleni küzdelemben Biharvármegye és Nagyvárad magyarságának lelki ellenálló erejét fokozzuk és erősítsük, elhatároztuk, hogy minden Biharvármegyét és Nagyváradot érintő és a magyar sors problémáit felölő kérdésben a jövőben fokozottan egyetértünk, egymást támogatjuk és segítjük minden olyan esetben, ha

az pártunk fegyelmét, kereteit és elvi álláspontját nem érinti és nem veszélyezteli.

Kelt Nagyváradon, 1944. május 13. A Magyar Megújulás Pártja nevében: Balajthy Jenő s. k., vármegyei vezető. Bódi Imre s. k. városi vezető.

Nyilaskeresztes Párt nevében: Ábrahám György s. k. vármegyei vezető h. dr. Dobay Kálmán s. k. városi vezető.

Magyar Nemzeti Szocialista Párt nevében: Ladik Sándor s. k. vármegyei vezető, dr. Balogh József városi vezető.

A Nemzeti Munkaközpont nevében: Szabó János s. k. vármegyei és városi vezető. Úgy is mint Erdélyi Párti országgyűlési képviselő.

Felülemelkedve mindenén, fogjuk meg egymás kezét

Most sem csitult még el az emberek szívében a vágy a magyar egység után. Mindenki fellelegzett, amikor az újságokban olvasta, hogy megindult a pártok között az egység megalkotására a nagy tanácskozás s midőn nem sikerült, kivétel nélkül csalódottnak érezték magukat az emberek. Ebből is látszott, hogy mennyire benne élt az emberek lelkében a nagy összefogás utáni vágy. Új remény csillogott meg előttünk Sztójay Döme miniszterelnök szavaiban, aki a Magyar Élet Pártjának csütörtöki gyűlésén kijelentette, hogy az egységes belpolitikai front megteremtésére irányuló törekvések meghozzák a megfelelő megoldást.

Meggyőződéssel valljuk, hogy sikerül is az egység megteremtése, ha ezt minden magyar ember és minden párt önzetlenül, csupán a nemzet érdekeit tekintve akarja. S egyuttal a legkeményebben elítéljük azokat, akik bármilyen okból, akár személyi, vagy akár párt szempontból is útjában állnak annak, hogy az ország egyetlen megmenedője, a nagy nemzeti összefogás a mai válságos időkben kialakuljon.

Az egység útját fogja egyengetni, ha magunkévá tesszük azt, amit Jaross Andor belügyminiszter mondott Rimaszombat új főispánjának beiktatása alkalmával: Mindenkinél rá kell döbbsennie arra, hogy nincs ma a magyar politikai Globuszon olyan politikai érdekcsoport vagy egyén, amely, vagy aki egymagában elegendő volna a nemzet nagy történelmi feladatainak a vállalására. Minden magyarnak meg kell kérdeznie a saját lelkiismeretét és ha ezt megteszi, rá fog döbbsenni arra, hogy ennek a feladatnak a megvalósítására mennyire kicsi. És mert kicsik vagyunk, össze kell fogunk. Az összefogáshoz 13 és félmillió magyar kell, ebből a falanxból kell a magyar történelmi akaratnak fakadnia.

Lázás türelmetlenséggel kellene a mai nehéz és válságos időkben keresni egymás kezét. Ma minden magyart testvérnek kell tekinteni, ha vannak is közöttünk politikai különbségek, de azért a különböző pártokban tömörült magyarokban is lássuk meg a testvért és mint ilyeneket keressük őket abban a tudatban, hogy a nagy nemzeti célok megvalósítására szükségünk van egymásra.

Aki gyűlöletből vagy politikai féltékenységből nem tudja megfogni a másik kezét, megérdemli a magyar közvélemény megvetését. A magyar hazában egyetlen olyan pártnak, szervezetnek, egyetlen testületnek nincs létjogosultsága, amely elválasztja egymástól a magyart és egymás ellen harca és gyűlöletre szólítja. Oly elszomorító dolog, ha azt kell látunk, hogy magyar véreink koncot leve, egymás ellen verakodnak.

A felemelkedésnek, az összetartásnak másik pillérje az, amit az elmúlt napokban Baky László államtitkár mondott: Turáni átok nincs! Ha széthúzás nyomorgatott bennünket, sokszor intéztük

Magasfőrszű bokorrózsák. virággalánták, muskátlik júliánvosan beszerezhetőek.

CZIRA kertészet Apáca-u. 28. Üzlet Bémer-tér 2. szám

él keseregve azzal a dologgal, hogy reánk nehezedik a turáni átok. Baky László keményen kijelenti: turáni átok nincs. Ez a felfogás az erkölcsi megújulásnak és vele együtt a magyár egymásratálásnak egyik nagyon fontos útja. Nem tud az soha felemelkedni, aki elhiszi magát, hogy hibái kiterhelhetetlenül összenöttek lelkével. Ha hibáink és nem tudunk szenvedélyeink fölé emelkedni, mi magunk vagyunk hibásak.

Igaz, a magyar többször hibázott saját vérei ellen, de azért a nehéz idők-

ben, kevés kivétellel mindig egymásra tudott találni.

A harctéren ma nincs hiba. A magyar katona megteszi kötelességét, mert szemtől szembe áll a magyarság és Európa nagy ellenségével. A magyar katona közvetlenül látja, mit jelentene az országának, ha a véres rém előzőlené a drága magyar földet és végigpusztítaná vad kegyelenséggel hazánkat, mint azokat az országokat, amelyekben öldöklő hatalmával megfordult. A harcterekről nézve mennyire másképp látszik minden itthoni ügy, mennyire eltörpül a leghevesebb vita és a legnagyobb ellenmondásokat kiváltó politikai csata az ország életéért dúló küzdelem mellett! Ha minden belső ügyünket a harcterek szemével tudnánk nézni és minden magyar ember a maga kis dolgait, vagy még nagyobb dolgait is alá tudná ren-

delni ennek a szemléletnek, akkor elcsitulna sok-sok hangoskodás, sok szét-húzás s akkor biztosabban és gyorsabban egymásra találna a magyar. Ez a gondolat irányíthatja utazó Jaross Andort, amikor kijelentette, hogy ma csak egy politika lehetséges: katona politika. Ez a gondolat markolta meg azoknak a férfiaknak a lelkét, akik megalakították a Keleti Harctér Bajtársi Szövetségét éppen abban a pillanatban, amikor nem sikerült a politikai pártok között a meg-egyeződés. Mintha csak arra akarták volna ezzel redőbenteni az embereket és szétűzöket, ha másért nem, hát a küzdő terekért kezdet kell fogni egymással s ha a belpolitikában vannak is különbségek, de ebben az egyben nem lehet, mert akkor ez árulás lenne a magyar némmel szemben. (V. J.)

Mozik műsora:

APOLLO: Forgószél.
BELVÁROSI: Benedek ház.
CASINO: Szűts Mara.
KORONA: Cifranymoróság.

a fiúk csak Miska bácsinak neveznek. Szívesen engedelmeskednek neki, bár komoly fegyveremről egyelőre még nem lehet szó. A Fiúk Falvának nagyobb kiterjedésű földbirtokot juttatott Debrecen városa, ahol kedvel gazdálkodnak a srácok, háziiparral is foglalkoznak s az elmúlt hat hónap alatt még egy sem szökött meg közülük. Ha néha beviszik őket a városba, kiderül, ugyan, hogy régi szokásaikról, a lopásról és a csavargásról még nem mondtak le egészen, de gondozójuk véleménye szerint, ha a kritikus nyári évadot átvévezelik velük, akkor már bizonyára együtt lehet tartani a Fiúk Falvának lakosait és lassanként be tudják vezetni őket a rendes emberek társadalmába.

Megmentik a tejkonzerv C-vitamin-tartalmát

A tejkonzervek készítésénél újabban nagyon ügyelnek arra, hogy a hevítésnek és a levegőoxigénnek káros hatását egyidejűleg kiküszöböljék, mert ez csökkent a konzervált tej vitamintartalmát. Ezért a tej előzetes pasztórizálása a levegőtől teljesen elzárva, csövekben történik, a besűrités pedig alacsony hőmérsékleten. A tejporkészítésénél is, ami forró légáramlatban folyik le, lehetőleg alacsony hőmérsékletet alkalmaznak s a gyors szárítás által csökkentik a levegőoxigén káros hatását. A rézből és rőzöntvényből készült üstök és csövek helyett ma már nemesacéliból készültet használnak, amelyeknek nincs felbontó hatásuk a vitaminokra. Egy svájci orvosi szaklap szerint így elérték azt, hogy a tejkonzerv C-vitamin tartalma alig kevesebb, mint a friss tejé. Míg a friss tej literje átlag 20,6 milligramm C-vitamint tartalmaz, addig a megfelelő mennyiségű tejpör, 15, a cukrozott tejkonzerv pedig 16 milligrammot.

Gandhi újabb éhségstriájkra készül

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Dagens Nyheter bombay jelentése szerint Gandhinak az a szándéka, hogy az indiai függetlenség kérdésében újabb követeléssel áll elő Angliával szemben. Allitóltag újabb éhségstriájkra készül. E szerint idült kimerültségben szenved, amely a beszédében is nehézségeket okoz neki.

ERŐSEN ROSSZABBODOTT GANDHI ALLAPOTA. Stockholmból jelenti a MTI: Gandhi állapota — mint az Associated Press jelenti — erősen rosszabbodott. Sokszor hosszabb ideig eszméletlenül fekszik.

Elítélték Lukács Györgynét, a nagyváradi törvényszék „törzsvendég”-ét

Nagyvárad, május 15. Megirtuk már lapunk szombati számában, hogy Szilasi Gaborné nagyváradi lakos, az Erdélyi Néplap újságkihordójának felesége tolvaj fogott és átadta a rendőrségnek.

A nagyváradi rendőrség az átadott Lukács Györgynét kihallgatása után átküldte az ügyészségi fogházba, ahonnan ma délelőtt vezeték fel a törvényszéki tárgyalásra.

Amint Lukács Györgynét behozták dr. Rozsly István kir. törvényszéki egyesbíró tárgyalótermébe, felderültek az arcok mindkét oldalán. Mind a vádlott, mind a bíróság ismerőse talált az ügyben.

— No, — mondja az egyesbíró — hát maga megint itt van Lukács Györgyné?

— Jaj, rám tetszett ismerni? De örülök, hogy Rozsly bíró úr elé kerülök. Beszéltem a fogházban egy cigányasszonnyal, attan nagyon dicsérte a bíró urat. Azzal a Váradi Szerénnel beszéltem, akit tegnapelőtt tetszett elítélni...

— No, ne nagyon örvendezzen! Most már aztan súlyos lesz a büntetés. Hát mit fogadott a multkor, amikor legutóliára járt itt? Emlékszik rá?

— Hogy ne emlékszenék! De most nem az az ügyész úr van itt, aki akkor! Annak olyan szép kicsi bajusza volt... A jegyzőre sem emlékszem!... De a bíró urra...

— Hagyja csak! — inti le a bíró s rendreutasítja. — Nem szégyenli magát, hogy annyit jár ide?

— Hát én nem értem, hogy mit csináltam. Tetszik tudni, mentem hazafelé és ördög tudja hogy betévedtem egy házba. Egyszer csak a kezembe is akadt már a rongyos ruha, amiert ide kellett jönni. Pedig már annyit jöttem, hogy nem úszom meg kicsivel!

Mindent úgy jelenti ki Lukács Györgyné, mintha teljesen tisztában is lenne az idevonatkozó bírói gyakorlattal.

Egyébként, lehet...

Az egyesbíró felolvassa a vádiratot, amely ezint Szilasi Gaborné lakásából egy darab ruhaneműt elloptott. A ruha

értéke nem haladja meg a 200 pengő értékét.

— De nem sötétben csináltam! Egészen jól lehetett látni!

— Akkor hogyan „tévedt be” a lakásba?

— Nem tudom. Az ördög üldöz! Ittam azt a csepp kis vörösbort és aztan így történt!

Kihallgatják a sértettet is, aki elmondta, hogy az ura volt csak otthon, amikor a lopás történt. Az asszony elvitte a lopott holmit, de ő másnap felkutatta lakhelyét és elfogta a tolvajját.

— Hát mit kér Lukácsné? — kérdi a bíró. — Felmentést vagy egyhe ítéletet?

— Ááá, felmentést? Hát nem menthetnek fel, kérem! Tessenek egy kicsit elítélni! Aztán majd megjavulok én magamtól...

„Kicsit” elítélni nem nagyon lehetett, mert előzőleg már 7 ízben volt büntetve! A bíróság végül is lopás büntetése címén 7 hónapi börtönt szabott ki a megrögzött tolvajra, amely ítélet ismét felderítette a törvényszék „törzsvendégének” arcát:

— Jaj, köszönöm nagyon szépen! — mondotta és intett a fegyőrnek, hogy vezesse el. — Na, menjünk!... Hat kezeiket csókolom az uraknak! Kiszti-hand! (e)

Fiúk Falva Debrecen határában

Tizenhat ágrólszaki csibészt telepített egy tanyára a hajdúvármegyei közzjéleti szövethet

Nagyvárad, május 15. Kádár Levente államtitkár a mult hét végén megtekintette Hajdú vármegye és Debrecen város szociális intézményeit s erre a szemlére a két szomszédos törvényhatóság közzjéleti szövethetetei meghívták dr. Németh Ferencet, az Országos Szociális Felügyelőség biharmegyei kirendeltének vezetőjét és Öváry Gyula vármegyei közzjéleti szövetheteti igazgatót is.

A szemlének különös érdekessége volt az ügyenevezett Fiúk Falva, amelyet a hajdúvármegyei közzjéleti szövethetet egy tanyán létesített és amely a maga nemében egyedülálló az ország területén. Tizenhat ágrólszaki, rézben apátlan anyátlan, 9—13 éves kis csibészt telepítettek ide mintegy hat hónappal ezelőtt, a Keresztény Ifjúsági Egyesület egy lelkes tagjának vezetésével. A gyerekek annyira elhanyagoltak, lerongyolódottak és neveletlenek voltak, hogy még az anyakönyvi nyilvántartásokban sem szerepeltek, tetőtől-talpig fel kellett öltöztetni őket s csak a legnagyobb nehézségek árán lehetett annyira meg-

nyerni a bizalmukat, hogy a szeretetteljes gondozásnak alávetessék magukat. Az új ruhákat például nem akarták elfogadni addig amíg abban a tudatban voltak, hogy azok a jelenetől származnak csak akkor voltak hajlandók felöltözködni, mikor azt mondták nekik, hogy ezeket a ruhákat a honvédség a levente-intézményen keresztül bocsájtotta rendelkezésükre. A gondozásukra vállalkozott, apostoli lelkületű KIE tag is csak úgy tudott bizalmukba férközni, hogy előzőleg elkeveredett a csavargók társadalmába s úgy tett, mintha mindig közzjük tartozó lett volna. Ilyen előzmények után követte vezetőjét a 16 kis csavargó a számukra kijelölt tanyára. Mikor a debreceni polgármester megmutatta nekik az ujonnan kieszemelt tanyaházat, ahol lakni fognak, az egyik csibészt elismeréssel jelentette ki: „Hát ez remek, apus, ezért fizetünk magának három decit, ha megint a városba kerülünk.” Az elképzelhetetlenül züllött gyerekeket azóta nagy szeretettel szoktatja a rendes élethez gondozójuk, akit

Ma, kedden nyílik meg árusításra az

ÁRKOSSY cipőüzlet

Rákóczi-ut 4. sz.
(volt Reichard üzlet)

Minden igényt kielégítő férfi, női és gyermek cipők, szandálok nagy választékban

Egyre fokozódik a német ellenállás ereje a déli-északországi arcvonalon

Nyolc szovjet hadosztály semmisült meg a Dnyeszter alsó folyásánál lévő legnagyobb ellenséges hidő felszámolása során. Német gyorsnászádok előretörést hajtottak végre az angol partok ellen és több helyen lőtték a brit vonalakat

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Deutsche Allgemeine Zeitung foglalkozik az utóbbi hetek katonai fejleményeivel, megállapítja, hogy a keleti arcvonalon, Krim kiűritésének befejezésével és a Pruth és a Moldva között megkísérelt szovjet támadás elhárításával ezknél a támadásoknál a szovjet hús vadász és több páncélos hadosztályal eredménytelenül próbált áttörést kieroszakolni. Míg a keleti arcvonal újabb nagy döntésre várakozik, az előkészület az invázióra a feszültség újabb csúspontját érte el.

A déliolaszországi arcvonalon, a Cassinónál folyó támadást, német részről ugyan nagyarányú hadműveletnek tekintik, lényegében azonban csak a figyelmet elterelő és az erőket lekötő jellegűnek tartják. Az angolok és amerikaiak könnyörtelenül tovább folytatott légiháborúja, a bombaterroir kiválasztott célpontjainak figyelembevételével, szintén bizonyos utmutatással szolgálhat az ismételt bejelentett ellenséges invázió katonai lehetőségei tekintetében. Az angolok és amerikaiak könnyörtelenül tovább folytatott légiháborúja, a bombaterroir kiválasztott célpontjainak figyelembevételével, szintén bizonyos utmutatással szolgálhat az ismételt bejelentett ellenséges invázió katonai lehetőségei tekintetében. Az angol katonai szakértőknek a bombaháború körül feltűnően folytatott vitája is arra enged következtetni, hogy a megfélemlítő taktika hiányos eredményeinek belátásával, igazolni akarják a tevékenyebb katonai eljárás elhatározását és kényszerét.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A német csapatok az elmúlt héten is rendkívül nagy veszteségeket okoztak a Balkánon levő kommunista bandáknak. A bandák ezen a szakaszon 2064 halottat, 264 foglyot és 227 szőkevényt vesztek. A harcok folyamán a német katonák két páncélos, három ágyut, négy gránátvetőt, 104 géppuskát, továbbá nagymennyiségű lőfegyvert, löszert és mindenféle hadieszközt zsákmányoltak vagy megsemmisítettek. Ezenkívül megsemmisítették a banditáknak több felszerelési és élelmezési raktárát és hét repülőgépet lelőttek.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: Az elmúlt éjszaka a La Manche csatornában és a német partok előtt, német előőrsök élénk tevékenységet fejtettek ki és több helyen közelharcokra került a sor angol gyorsnászádokkal. Körülbelül ugyanabban az időben német gyorsnászádok támadó előretörést hajtottak végre az angol partok ellen és több helyen lőtték a brit vonalakat. Ezek ismételt találatokat értek el és csak hatástalanul viszonyozták a németek tüzelését.

Minturnólól nyugatra egy német rohamcsapat vette kezébe a kezdeményezést

Berlin. (MTI) Az Interinf jelenti az olaszországi harcokról: A Tirreni tenger és Cassino között dúló csata rendkívül heves méreteket öltött. Az ötödik amerikai és a nyolcadik brit hadsereg körülbelül tíz hadosztályal támadott és eredménytelenül igyekszik áttörni a német főállásokat. A német csapatok a brit és amerikai támadók

többségét a lehető legnagyobb erővesztésre kényszerítették, ami annál könnyebb, mert Alexander tábornok most mindenáron és a lehető leggyorsabban

szerezne hadműveleteihez nagyobbarányú teret kiharcolni. A német csapatokat az arcvonal egyetlen egy pontján sem sikerült meglepni. A támadókat m-

berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Kárpátok előterében május 13-án élénk helyi harci tevékenység folyt, amely a magyar és német csapatokra nézve eredményes volt.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti a keleti arcvonal helyzetéről. — Észak-Ukrajnában, a Kárpátok előterében, Kutynál egy szovjet zászlóalj több támadását visszaverték. A Delatintól Kolomeába vezető vasútvonalról északra és délre délelőtt és délután váltakoztak a magyar és a bolsevista előretörések. Még azután a magyar csapatoknak sikerült állásaikat véglegesen megállapítaniok egy harcászati fontos dombláncolaton és megjavított állásukat tartani tudták két heves szovjet ellentámadással szemben is.

Bukarestből jelentik: (MTI) Az Orient rádió jelenti: A május 12-iki hadműveletekről kiadott román hadijelentés így

hangzik: Szebasztropolitól nyugatra a német és román csapatok további makacs védelmi

cat és csak május 8-tól 12-ig eltelt időben 604 ellenséges repülőgépet, 196 páncélos és 113 löveget semmisítettünk meg. A német és román hadi és kereskedelmi tengerészet egységei, valamint a légierő szállító kötelékei erős ellenséges elhárítás mellett — páriát ritkító átkelő hadművelet keretében — szállították vissza a szárazföldre a fészigen lévő gyenge

háromot vivnak. A Dnyeszter alsó folyásánál lévő legnagyobb ellenséges hidő felszámolására irányuló hadműveletek során az ellenség igen súlyos veszteségeket szenvedett. A német és román csapatok 2600 foglyot ejtettek, valamint 41 ágyut, 334 gépfegyvert, 190 gránátvetőt és 89 páncéltörő fegyvert zsákmányoltak. Az ellenség embervesztése rendkívül nagy. Nyolc szovjet hadosztály megsemmisült. A moldvai arcvonal több szakaszáról fontosabb eseményt nem jelentenek.

többi szakaszáról nem jelentettek különösebb eseményt. A nettunói hidőben is csak kisebb jelentőségű helyi harci tevékenység folyt. A déliolaszországi arcvonalon a harcok különösen Castelfortelől északra és Cassinótól délre, egyre növekvő hevesességgel folytatódnak. Csapatunk példás vitézséggel védekeznek. Az ellenségnek súlyos és véres veszteségeket okoztak és sok foglyot ejtettek. Az összpontosított tüzésséggel, valamint nagy páncélos- és csatarepülő-kötelékkel támogatott ellenséges erőknél kemény harcok után, az egyik szakaszon sikerült terepet nyernünk. A csata tovább folyik. Május 14-én, a korareggel egy nagy harcirepülőkötelék jó eredménnyel bombázta Nápoly kikötőjét. A Feleó-Olaezország és az arcvonal közelében intézett ellenséges légitámadások elhárítása során 10 gépet lelőttünk. Amerikai bombázók több helyeséget támadtak. Nyugat-Németországban. Különösen Stettin és Osnabrück városában keletkeztek károk. Itt és a megszállott nyugati területek fölött 41 ellenséges gépet semmisítettünk meg. A holland partok előtt vasnapra virradó éjszakán előőrszajók felgyújtottak egy angol gyorsnászádot, többet pedig megrongáltak.

védelmi állásainkat. Csak áprilisban vált szükségessé, hogy csapatainkat Szebasztopol körül szűk védelmi gyűrűbe vonjunk vissza. Itt is megfúszultak a bolsevistáknak azok a kísérletei, hogy 29 lövész-hadosztály, sok tüzérségi hadosztály, páncélos és tengerészeti dandár bevetésével a gyűrűt felszakítsák. Az ellenség kísérletei folyamán súlyos és véres veszteségeket szenvedett. Repülőkötelékek kintőn támogatták a földi csapatok elhárító har-

folyásánál csapataink egy ellenséges hidőt is felszámoltak és a harcok során nagy szovjet erőket semmisítették meg. Sok bolsevista katona elesett, 750 foglyot ejtettünk, 44 löveget és sok más fegyvert és hadianyagot zsákmányoltunk. Pasztov pályaudvarát német kötelékek jó eredménnyel támadták. A Kárpátok labánál folyó élénk helyijellegű harci tevékenységtől eltekintve, a keleti arcvonal szövetséges csapatokat. A Dnyeszter alsó

rádió jelenti: A román terület ellen április 4. és május 8-a között intézett angol-szász bombatámadások okozta veszteségekről és károkról ezt a hivatalos jelentést adták ki: A sok emberáldozaton kívül, akiknek száma a romok eltakarítása alatt állandóan növekszik, elpusztult vagy

megrongálódott 13.925 magánépület, 47 kulturális intézmény, 18 kórház és laboratórium, 14 templom és temető, továbbá 23 olyan vállalat, amely nem szolgált katonai célpontul. A veszteségekből és rombolásokból 15 százalék vidéki vagy külvárosi területre esik.

szoknak terrortámadásaik során le kell küzdeniök. Arra az eredményre jut, hogy a német védelem következtében

Eredményes helyi harci tevékenység volt a kárpátok előterében

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Kárpátok előterében május 13-án élénk helyi harci tevékenység folyt, amely a magyar és német csapatokra nézve eredményes volt.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti a keleti arcvonal helyzetéről. — Észak-Ukrajnában, a Kárpátok előterében, Kutynál egy szovjet zászlóalj több támadását visszaverték. A Delatintól Kolomeába vezető vasútvonalról északra és délre délelőtt és délután váltakoztak a magyar és a bolsevista előretörések. Még azután a magyar csapatoknak sikerült állásaikat véglegesen megállapítaniok egy harcászati fontos dombláncolaton és megjavított állásukat tartani tudták két heves szovjet ellentámadással szemben is.

Bukarestből jelentik: (MTI) Az Orient rádió jelenti: A május 12-iki hadműveletekről kiadott román hadijelentés így

hangzik: Szebasztropolitól nyugatra a német és román csapatok további makacs védelmi

cat és csak május 8-tól 12-ig eltelt időben 604 ellenséges repülőgépet, 196 páncélos és 113 löveget semmisítettünk meg. A német és román hadi és kereskedelmi tengerészet egységei, valamint a légierő szállító kötelékei erős ellenséges elhárítás mellett — páriát ritkító átkelő hadművelet keretében — szállították vissza a szárazföldre a fészigen lévő gyenge

háromot vivnak. A Dnyeszter alsó folyásánál lévő legnagyobb ellenséges hidő felszámolására irányuló hadműveletek során az ellenség igen súlyos veszteségeket szenvedett. A német és román csapatok 2600 foglyot ejtettek, valamint 41 ágyut, 334 gépfegyvert, 190 gránátvetőt és 89 páncéltörő fegyvert zsákmányoltak. Az ellenség embervesztése rendkívül nagy. Nyolc szovjet hadosztály megsemmisült. A moldvai arcvonal több szakaszáról fontosabb eseményt nem jelentenek.

többi szakaszáról nem jelentettek különösebb eseményt. A nettunói hidőben is csak kisebb jelentőségű helyi harci tevékenység folyt. A déliolaszországi arcvonalon a harcok különösen Castelfortelől északra és Cassinótól délre, egyre növekvő hevesességgel folytatódnak. Csapatunk példás vitézséggel védekeznek. Az ellenségnek súlyos és véres veszteségeket okoztak és sok foglyot ejtettek. Az összpontosított tüzésséggel, valamint nagy páncélos- és csatarepülő-kötelékkel támogatott ellenséges erőknél kemény harcok után, az egyik szakaszon sikerült terepet nyernünk. A csata tovább folyik. Május 14-én, a korareggel egy nagy harcirepülőkötelék jó eredménnyel bombázta Nápoly kikötőjét. A Feleó-Olaezország és az arcvonal közelében intézett ellenséges légitámadások elhárítása során 10 gépet lelőttünk. Amerikai bombázók több helyeséget támadtak. Nyugat-Németországban. Különösen Stettin és Osnabrück városában keletkeztek károk. Itt és a megszállott nyugati területek fölött 41 ellenséges gépet semmisítettünk meg. A holland partok előtt vasnapra virradó éjszakán előőrszajók felgyújtottak egy angol gyorsnászádot, többet pedig megrongáltak.

védelmi állásainkat. Csak áprilisban vált szükségessé, hogy csapatainkat Szebasztopol körül szűk védelmi gyűrűbe vonjunk vissza. Itt is megfúszultak a bolsevistáknak azok a kísérletei, hogy 29 lövész-hadosztály, sok tüzérségi hadosztály, páncélos és tengerészeti dandár bevetésével a gyűrűt felszakítsák. Az ellenség kísérletei folyamán súlyos és véres veszteségeket szenvedett. Repülőkötelékek kintőn támogatták a földi csapatok elhárító har-

folyásánál csapataink egy ellenséges hidőt is felszámoltak és a harcok során nagy szovjet erőket semmisítették meg. Sok bolsevista katona elesett, 750 foglyot ejtettünk, 44 löveget és sok más fegyvert és hadianyagot zsákmányoltunk. Pasztov pályaudvarát német kötelékek jó eredménnyel támadták. A Kárpátok labánál folyó élénk helyijellegű harci tevékenységtől eltekintve, a keleti arcvonal szövetséges csapatokat. A Dnyeszter alsó

rádió jelenti: A román terület ellen április 4. és május 8-a között intézett angol-szász bombatámadások okozta veszteségekről és károkról ezt a hivatalos jelentést adták ki: A sok emberáldozaton kívül, akiknek száma a romok eltakarítása alatt állandóan növekszik, elpusztult vagy

megrongálódott 13.925 magánépület, 47 kulturális intézmény, 18 kórház és laboratórium, 14 templom és temető, továbbá 23 olyan vállalat, amely nem szolgált katonai célpontul. A veszteségekből és rombolásokból 15 százalék vidéki vagy külvárosi területre esik.

Hivatalos jelentés a román területek elleni légitámadások pusztításairól

Bukarestből jelentik: (MTI) Az Orient rádió jelenti: A román terület ellen április 4. és május 8-a között intézett angol-szász bombatámadások okozta veszteségekről és károkról ezt a hivatalos jelentést adták ki: A sok emberáldozaton kívül, akiknek száma a romok eltakarítása alatt állandóan növekszik, elpusztult vagy

megrongálódott 13.925 magánépület, 47 kulturális intézmény, 18 kórház és laboratórium, 14 templom és temető, továbbá 23 olyan vállalat, amely nem szolgált katonai célpontul. A veszteségekből és rombolásokból 15 százalék vidéki vagy külvárosi területre esik.

Spanyol lap az angolszászok súlyos repülőgépvészteségeiről

Madrid. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az Arriba rámutatott arra a sok nehézségre, amelyeket az angolszászoknak terrortámadásaik során le kell küzdeniök. Arra az eredményre jut, hogy a német védelem következtében

BUTOR

most is nagy választékban
„ARTA” bútorüzletben
 Gróf Beihlen István-utca
 Pannónia épület

nap-nap után elszenvedett nagy veszteségeik nem jó jelek a tervezett előzőlőre. A pilóták „szoros-termelésű” és az amerikai emberek tuatomorálja arra vezetett, hogy a pilóták minősége erősen alatta marad a mennyiségnek és az amerikai repülőket valószínnel kézenfogva kell átvezetni az ellenséges légitéren. Az amerikai repülőknél halvány sejtelmük sincs küldetésükről. A repülés célját csak a csoportvezető ismeri. A bombázóanyag tulajdonképpen bizonyítéka a repülőzemélyzetek tapasztalatlanságának.

Az Arriba budapesti tudósítója maga is tapasztalja, hogy egy lelőtt amerikai pilóta a repülőalkulat erőssége ellenére sem tudta milyen országban van az általa bombázott Budapest. Az amerikaiak saját hírverésük áldozataivá váltak, mert repülőerőiket sérthetetleneknek és utól nem érhető szerkezetűeknek mondták. Az úgynevezett bizalom helyére a nap-nap után elszenvedett és fokozódó veszteségek következtében erős kijózanodás lépett.

Moszkva hajlandó bizonyos engedményekre a lengyel-szovjet kapcsolatok újravevétele érdekében (?)

Stockholm. (MTI.): Az Egyesült Államok külügyminiszteruma a lengyel-orosz kapcsolatok újravevétele új keretek között mozgó lehetőségeiről tájékoztatta a lengyel kormányt — jelenti az Observer különtudósítója. Értesülésünk szerint a szovjet kormány hajlandóságot mutat bizonyos engedmények tételére a Curzon-vonaltól eltérően. Két ilyen engedmény volna, hogy Oroszország hozzájárulna Lemberg városának Lengyelországhoz való visszacsatolásához. A szovjet valószínűleg ugyancsak felülvizsgálja a Vilmával kapcsolatos eddig képviselt álláspontját. Viszont az oroszok is bizonyos engedményeket kérnek a lengyelektől. Az orosz feltételek a londoni lengyel koalíciós kormány újjáalakításra vonatkoznak. Ezek szerint az új kormányban résztvennének a Lengyel Hazafiak Egyesületének tagjai is. Ez az egyesület nem más, mint az oroszországi lengyelek szervezete. A másik orosz kívánság az oroszországi, nagybritanniai, olaszországi és középkeleti lengyel haderőknek egységes főparancsnokság alatt való egyesítésére irányul.

Kommunista forradalom főpróbája akart lenni a portugáliai sztrájk

Lisszabonból jelentik: (MTI) Lisszabon környékén négy gyár igazgatóit letartóztatták, mivel a vezetésük alatt álló üzemekben az elmúlt héten kitört kommunista sztrájkok alkalmával bezárva tartották. Hasonló okok miatt még három üzem vezetőit szintén letartóztatták.

Genfből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: A legutóbbi portugáliai sztrájk-kisérletekkel kapcsolatban genfi jól értesült portugál körökben azt mondták, hogy kommunista forradalom főpróbája akart lenni ez a sztrájk. Az államellenes elvek, döntő akciójuk megkezdése előtt, mintegy ki akarták próbálni, meddig terjed befolyásuk és milyen arányokban tesz eleget a munkásság a kommunista vezetésnek.

Indiában nem villámháborúról van szó, hanem a külvilág előtt lassúnak látszó előnyomulásról

Japán olaszországi nagykövetének nyilatkozata a háborús helyzetről

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Tozso miniszterelnök vasárnap mondott beszédében hangsúlyozta Japán elszántságát, hogy folytatja a harcot az igazság alapján álló Nagy Kelet-Ázsia megerősítéséért. Amerika és Anglia a világ e két leggazdagabb és leghatalmasabb országa, minden erejével Japán bukására tör. Japán azonban elhatározta, hogy tértelen terveiket megghusítja s végig küzdi a harcot. A japánok indiai előnyomulása új tevékenységre serkenti az indiai függetlenségi mozgalmat és India elnyomott népe közeledni látja India függetlenségének megvalósulását. — Japán és Kína együttműködésének kötelékei napról-napra szorosabbá válnak. A hamis irányba tévedt csungkingi uralom visszatérésére megfelelő megtorló intézkedések kerülnek alkalmazásra. A japán haderő nemrégiben megsemmisítő vereséget mért a csungkinginai csapatokra.

Az európai helyzetről Tozso így nyilatkozott:

Németország teljesen felkészült arra, hogy minden helyzettel szembeszálljon.

Szilárd meggyőződése, hogy Németország csak alkalomra vár, hogy döntő harcra kényszerítse Angliát és Amerikát.

Milanóból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az Olasz-Japán Társaság milánói osztályának felavatása alkalmával Hitaka japán nagykövét interjú adott a Corriere della Sera munkatársának.

— Japán — mondotta Hitaka — ma még zártabb sorokban állja a harcot, mint az ellenségeskedések kezdetén. — Kinában a hadműveletek zavartalanul, rendszeres ütemben folytatódnak. Vitathatatlan, hogy Indiában a helyzet a japánoknak kedvez. Itt nem villámháborúszerű harcokól van szó, hanem a külvilág előtt lassúnak látszó előnyomulásról. Az amerikai ellenhadműveletek nem adnak okot semmiféle nyugtalanságra. — Washington hiába igyekszik egy kis sziget elfoglalását nagy sikernek feltüntetni, fontos az, hogy a hadászatiilag fontos szigetek szilárdan japán kézben vannak, s a japánok adott pillanatban lehetőséget nyújthatnak az ellentámadásokra.

Atkísérték az ügyészségre Kollár Imrénét

(Nagyvárad.) Lapunk szombati számában megírtuk, hogy péntek éjszaka a Szent Jeromos-utca 14. szám alatti ház lepecsételt zsidólakását Kollár Imréné többszörösen büntetett aszszony feltörte és kirabolta. A rendőrség szombaton délig a legnagyobb körültekintéssel folytatta a nyomozást. Kollárék lakásán házkutatást tartott és megtalálta a zsidó lakásból elloptott holmikat. Ezeket Kaszner Mór né a lakás tulajdonosa kétségkívül felismerte. A bűnjelöket a rendőrség lefoglalta és további kihallgatást folytatott le Kollárnéval, azonban mind a tettenért asszony, mind férje, keményen tagadják a lopást, holott a szomszédok tettenérése és a lakásán

talált bűnjelöket világosan bizonyítják bűnösségüket. A tanúk egybehangozón azt vallják, hogy a lopás éjszaka félnégy órakor történt.

Tekintettel a rendkívül súlyos körülményre, a rendőrség szombaton délben befejezte a nyomozást és át-kísértette őket az ügyészség fogházába, ahol döntenek további sorsuk felől.

Itt említjük meg, hogy szombaton újabb két zsidólakás fosztogatásáról érkezett jelentés a rendőrségre. Az egyik lakás a Mátyás király-utca 19. szám alatt van, a másik pedig Weiss Jenő Báthori-utca 10. szám alatti lakása. A rendőrség erőlyesen nyomoz.

Fontos rendelet a pedagógusok illetményeiről

A közalkalmazottak és nyugdíjasok családi pótléka. A közalkalmazottak és családtagjaik baleseti kártalanítása

A hivatalos lap május 14-iki száma közli a kormánynak az állami, vármegyei, az államvasuti és az állami vas, acél és gépgyári tisztviselőket és egyéb alkalmazottakat, valamint a honvédség, csendőrség, vámórség, folyamórség és államrendőrség tagjait megillető illetményeket, továbbá az emlitteket, valamint mindezeknek özvegyeit és árváit megillető ellátási díjaknak újabb szabályozása tárgyában kiadott 900—1927. M. E. sz. rendelet részbeni módosítása és kiegészítése tárgyában 1700—1944. M. E. sz. alatt kiadott rendeletét.

A rendelet rendezi a gyakorló kereskedelmi, középiskolai és a gyakorló polgáriiskolai tanárok fizetésemelkedés szempontjából figyelembevehető szolgáltatát. A rendelet lehetőséget nyújt arra,

hogy polgári iskolai tanároknál a fizetésemelkedés szempontjából beszámítást nyerjen a polgáriiskolai tanári képesítés megszerzése után elemi iskolai tanítói minőségben eltöltött, egész szolgálat. — Egyben a polgáriiskoláknál az eddigi megbízott igazgatók helyett külön igazgatói státust rendszeresít. Rendezi a kormányrendelet az elemiiskolai tanítói szolgálatot is, amennyiben lehetővé teszi a helyettes tanítói szolgálat három évet meghaladó részének, továbbá a tanítói képesítés megszerzése után tisztviselői minőségben eltöltött egész szolgálatnak a fizetésemelkedés szempontjából való figyelembevételét.

A Budapesti Közlöny május 14-iki száma közli a kormány 1690—1944. ME számú rendeletét, amely az 1944. május

hó első napjától biztosítja a családi pótlékra való igényjogosultságot az olyan alkalmazottnak és nyugdíjasnak, aki az állami gyermekmenhely kötelekébe felvett gyermeket fogadott örökbe. A rendelet biztosítja továbbá a nevelési járulékra való igényjogosultságot az ilyen örökbefogadott árva részére is. Fontos intézkedése a rendeletnek, hogy a családi pótlékra való igényjogosultságot biztosítja azok részére is, akik a légítámadások polgári áldozatainak árváiról való gondoskodást.

A Budapesti Közlöny május 14-iki száma közli a kormánynak a közszolgálatban álló alkalmazottak és azok családjait megillető baleseti kártalanítás újabb szabályozása tárgyában kiadott 1760—1944. ME számú rendeletét. Az eddig érvényben volt rendelkezések szerint a közszolgálati alkalmazottnál a baleseti kártalanítás összegét be kellett számítani a nyugellátás összegébe, ezzel szemben a magánalkalmazottak az öregségi, vagy rokkantsági ellátásukon felül teljes összegben megkapták.

Az OTI orvosainak szaktanácskozási díja

A Budapesti Közlöny szombati száma közli a belügyminiszter rendeletét, amely az OTI szaktanácskozási igénybe vett orvosainak díját megállapítja. Budapesten és városokban ez a díj 16 pengő, más helyeken 10 pengő. Ha a szaktanácskozás 2—3 órát igényel, Budapesten és városokban 12. községekben 9 pengő. Ha a szaktanácskozás az oda- és visszautazással 3 óránál hosszabb ideig tart, a díj 20, illetve 15 pengő. A rendelet 1944. január 1-én kezdődő hatállyal lép életbe.

Május 20-ig be kell jelenteni a lakásváltozást a Közellátási Hivatalban

Értesitem a város közönségét, hogy a Közellátási Ügyosztály az 1944. július hó 1-től 1944. szeptember hó 30-ig terjedő időre érvényes bíró közellátási jegyek szétosztási munkálatait megkezdte. A jegyek szétosztásának zavartalan biztosítása érdekében felhívom a város lakosságát, hogy aki 1944. március hó 15. napjától lakást változtatott és a rendőrségi bejelentő hivatalon kívül a Közellátási Ügyosztálynál nem jelentette be változást, azok legelőőbb folyó hó 20-ig jelentésk be. Ugyanez vonatkozik azokra is, akik a gettó területéről lettek kiköltöztetve. Nagyvárad, 1944. május 12.

Nagyvárad thi város
 Közellátási Ügyosztálya.

Szolgálatos gyógyszerárak:

V. CSOPORT:

- KLEOPATRA** gyógyszerár Kossuth Lajos-utca 2. (Barla Dzsó) 15-15.
 - CSILLAG** gyógyszerár, Musonlóni-tér 3. (E. Csapó Z.) 25-51.
 - MATYÁS KIRALY** gyógyszerár, Szt. János-u. 50. (Ajtay G. Gyula) 21-31.
 - SENT ANTAL** gyógyszerár, Gerlicy-u. 14. (Atlasz Lajos) 13-55.
- A gyógyszerárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombathat reggelig tart.

Szöllőhegyre szökött a gettó elől London Józsa zsidó kereskedő

Nagyvárad. A nagyváradai zsidók a gettóba való telepítés elől különböző módon igyekeztek megszökni. A csendőrség ebben az ügyben erősen nyomozást folytat és az eredmény rendkívül kielégítő. A nyomozások során a csendőrségnek sikerült több elrejtőzött zsidó tartózkodási helyét felkutatni. Ezek közé tartozott London Józsa Széchenyi-téri ismert váradai kereskedő is, aki a gettóba való elköltözés elől a Körös-öldali szőlőhegyekre, egy gazdálkodó házához menekült.

A csendőrök London Józsa rejtékhelyét felfedezték és szállásadójával együtt őrizetbe vették és mindkettőjüket bekísérték a szárnyparancsnokéagra.

Mintha csak mi letük valka...

A „Kecskeméti Közlöny“ magyar olvasói írták az alföldi lap szerkesztőségnek:

„Mélyen tisztelt Szerkesztőség! Meglepődve figyeltünk fel arra, hogy a trafikok kirakataiban még mindig láthatók a letűnt filmszínésznő, Karády Katalin képei. Érdekes, hogy bár a filmjét betiltották, a rádióból és a színházról teréről származó képek még most is bántják a jóérzésű közönség izlését. Kérjük az illetékes hatóságokat mind a magunk, mind társaink nevében, hogy a képek mielőbb eltüntetéséről gondoskodni sziveskedjenek.

Aláírások.

Nem olyan ez a levél, mintha Nagyváradon írták volna? ...

A városi könyvtár vezetősége a zsidó tulajdonban volt keresztény írók műveit kéri

Nagyvárad, május 15. A városi könyvtár vezetősége beadvánnyal fordult a város vezetőségéhez, kérve, hogy a zsidó tulajdonban volt és keresztény íróktól származó értékesebb könyveket a városi könyvtár kisajátíthassa. Elő sorban felhívta a könyvtár vezetője az illetékesek figyelmét dr. Adorján Emül könyvtárra, amely rendkívül érdekes könyveket tartalmaz Bihar megyére és Nagyvárad városára vonatkozóan. Ehhez hasonló gyűjteménye ceupán dr. Hlatky Endre volt főispánnak van Nagyváradon, az említett könyvgyűjtemény megszerzése tehát a városi könyvtárnak számottevő gyarapodást jelentene.

A beadvánnyal kapcsolatban érdeklődtünk a városi könyvtárnál, hogy nem történt-e ebben az ügyben valamelyes intézkedés? A könyvtár vezetőjétől azt a felvilágosítást nyertük, hogy eddig a kérdéssel kapcsolatban semmiféle rendeltet nem érkezett s mindaddig, amíg miniszteri intézkedés ebben az irányban nem történik, a műbelső könyvtárak kisajátításáról, illetőleg a városi könyvtárba való bekebelezéséről szó sem lehet. Minden remény meg van azonban arra, hogy a szükséges engedélyt sikerül megszerezni s a ritka és rendkívül értékes könyvgyűjtemények rövid időn belül az olvasók szélesebb rétegei számára is hozzáférhetőek lesznek.

Orlemanszkit felfüggesztette püspöke

Már írtunk róla, hogy a katolikus egyház nem engedélyezte soha papjainak, hogy résztvegyenek a bolsevista államrendszer politikai tevékenységében. Arról is írtunk, hogy annakidején a megtevédi magyar papokat egyházi büntetéssel sújtotta. Hasonló eset történt Orlemanszki lengyel lelkésszel s hiába igyekeznek püspökének intézkedése ellen, a washingtoni nunciushoz fellebbezni. Ez csak pillanatnyi kitérés cselekedetének egyházi következménye alól.

Stockholmból jelentik: (MTI) Mint a brit hírszolgálat Springsfieldből jelenti, O'Leary püspök szombatn megvonta a

papi hivatás gyakorlásának jogát Orlemanszki római katolikus lelkésztől, aki röviddel ezelőtt tért haza Moszkvában tett látogatásáról.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az angol angol hírszolgálat springfieldi jelentése szerint, Orlemanszki a papi kedvezmények megvonásának híre után kijelentette, hogy O'Leary püspökhöz a következő üzenetet intézte: „Ezennel bejelentem, hogy nem tartozom többé jogszolgáltatása alá, hanem a washingtoni apostoli nuncius alá. Őszinte híve Krisztusban: Stanislaus Orlemanszki atya”.

Dr. Hlatky Endre főispán értékes folyóiratokat adományozott a jogászegyletnek

Nagyvárad, május 15. Érdekes ajánlás jutott a Magyar Jogászegylet nagyváradai csoportja. Dr. Hlatky Endre, Nagyvárad város volt főispánja, — aki tudvalevően különös előszeretettel foglalkozik a különböző irodalmi, történelmi, Nagyvárad városával összefüggő s nem utolsó sorban jogi emlékek és dokumentumok felkutatásával, legutóbb egy halom multezázadvégi jogi folyóiratra talált. Hlatky Endre dr. az érdekes „szákmánnyal” nyomban felkereste dr. Moldoványi Jánost, a királyi tábla

elnökét s megmutatta neki a talált folyóiratokat, illetőleg szaklapokat és egyben közölte, hogy azokat a Jogászegylet rendelkezésére bocsátja.

Dr. Moldoványi János táblai elnök szombaton délután a jogászegyleti előadás alkalmával jelentette Hlatky Endre dr. volt főispán felfedezését s egyben közölte, hogy a folyóiratokat a Magyar Jogászegylet tagjai bármikor megtekinthetik és kedvük szerint áttanulmányozhatják.

Soronkívüli felhívást adott ki vitéz Péterffy alezredes a zsidó vagyon felkutatására

Utoljára szólít fel mindenkit, hogy hétfőn és kedden jelentse be a nála lévő, számára idegen ingó dolgokat

Vasárnap délben és délután az összes mozi- és színházelőadások szünetében, továbbá 17—19 óra között a város forgalmasabb útvonalain különböző pontokról gépkocsira felszerelt hangszóró útján a csendőr tanzászóalj 1—1 csendőre az alábbi felhívást olvasta fel:

Figyelem! Figyelem! Fontos felhívást olvasunk be!

Vitéz Péterffy alezredes, a csendőr tanzászóalj parancsnoka, aki a nemzet tulajdonába átmenő zsidó vagyon felkutatását a rendelkezésére álló hatalmas csendőri erővel irányítja, a következő soronkívüli felhívást intézi a város közönségéhez:

A három nappal ezelőtt megindított csendőri nyomozás rendkívül nagy mennyiségű, keresztényeknél elrejtett nemzeti vagyont képező értékeket kutatott már fel. Ugyancsak hatalmas mennyiségű, még mindig rejtgetett dolgokról kapott biztos adatokat.

Mindenkire sor kerül!

Az adatok természete folytán nem menthet meg senkit a lehető legszigorúbb megtorlástól, ha azokat megsemmisítene is. Ez a legalávalóbb cselekedet volna s ebben az esetben nincs könyörület.

Fel szólítok utoljára mindenkit, hogy folyó hó 15-én és 16-án 8 órától 12 óráig és 14 órától 20 óráig jelentse be a nála lévő, számára idegen ingó dolgokat a Teleki-utca 3. szám alatt működő csendőrtiszti bizottság előtt s enyhítse ennek a nagyváradai nagytakarításnak a következményeit.

Bejelentéseket csak személyesen és kizárólag csak a Teleki-utca 3. szám alatt a lakáshivatal helyiségében lehet megtenni. Ismételjük: Telki-utca 3., földszint, hétfőn és kedden délelőtt 8 órától 12 óráig, délután 14 órától este 20 óráig.

A bizottság aajlaja előtt a következő tábla lesz kifüggesztve: „Csendőr tanzászóalj, zsidó értékek bejelentése.”

A bizottság csak bejelentéseket fogad el, az értékek maradjanak még a bejelentőknel! Ugyanott kell bejelenteni a rejtőzködő zsidó személyeket is.

A város közönségével közöljük, hogy külön hirdetmény erről nem jelenik meg! Csak így tették közzé!!

Kóty Péter a harctéren van

Nagyvárad, május 15. Kóty Pétert, aki egy műkedvelőelőadás keretében még 1938-ban tünt fel szépen csengő baritonhangjával, majd a Szigligeti színház tagja, később pedig a kolozsvári Opera énekesé lett, ekan ismerték Nagyváradon.

Kóty Péter már hosszabb idő óta elűnt Nagyváradról. Azóta többen érdeklődtek utána, hollétéről azonban csak most érkezett hír, — még pedig egy tábori levelezőlapon. Ezen a tábori levelezőlapon Kóty Péter azt írja, hogy jól van, semmi baja és sok üdvözetet küld nagyváradai barátainak és ismerőseinek.

A hírt bizonyára örömmel fogadják a kitünő fiatal énekes barátai, akik a távolból is szeretettel gondolnak a tehetséges, kedves Kóty Péterre, aki bizonyára a fronton is úgy megállja majd a helyét, mint a „világotjelentő deszkákon”.

Dr. Borbély Lajos tartott előadást a jogászegyletben

Nagyvárad, május 15. A város jogász-körében élénk érdeklődés előzte meg dr. Borbély Lajos táblai ítélőbíró előadását, amelyre szombaton délután fél 6 órakor, került sor a Magyar Jogászegylet nagyváradai csoportjának előadássorozata keretében. A királyi ítélőtábla dísztermét, — ahol az előadás elhangzott — zsúfolásig megtöltötte az érdeklődők serege, akinek sorában a bírói kar és a nagyváradai ügyvéd-társadalom számos képviselőjén kívül ott voltak dr. Cziffra Kálmán és dr. Hlatky Endre volt főispánok is.

Az előadást megelőzően dr. Moldoványi János, az ítélőtábla elnöke üdvözölte néhány kereketlen szóval az előadót és a megjelenteket a vázlatosan rámutatott arra, hogy mennyire komplikált és nagyjelentőségű a házassági törvény 77-ik paragrafusa, amelyet dr. Borbély Lajos előadása tárgyul választott. A kitünő előadó ezután ismertette a házasság intézményének kifejlődését.

A továbbiak során az előadó ismertette a rómaiak és a germánok házassági viszonyát és törvényeit s a házastársi viszony kialakulását napjainkig, továbbá a polgári házasság, bontó okairól szólott.

A nagy tetszéssel fogadott előadás után dr. Moldoványi János táblai elnök közölte, hogy dr. Borbély Lajos a fogas jogi-problémát képező törvénycikk ismertetését a jövő hét szombatján folytatja, amikor is dr. Medvigy Gábor táblai tanácselnök fűz majd reflexiókat az elhangzottakhoz.

Keresztény kereskedővel akarja megszökietni magát egy nagyváradai zsidólány

Nagyvárad. Lefkovits Gizi nagyváradai zsidólány a gettó elől való szökésének különös módját eszelte ki. Lefejtette ruhájáról a megkülönböztető jelvényt és magát keresztény nőnek játszva, ismeretséget kötött egy keresztény kereskedővel, akit végül rávett arra, hogy őt magával Budapestre vigye. A nagyváradai kereskedő felült a szélhámos ötletenek és Budapestre akarta vinni. A nagyváradai állomáson azonban a hatóságok rájöttek arra, hogy Lefkovits Gizinek hamis okmányai vannak és mindkettőjüket letartóztatták és megindították ellenük az eljárást.

Milyen gyümölcsfajták termesztelők nagybani termesztés céljaira Bihar megyében és Nagyváradon

A földművelésügyi minisztérium rendeletileg megállapította, hogy az új kereskedelmi gyümölcsösökben az egyes vidékek szerint milyen gyümölcsöket szabad nagyban termesztetni. A rendelet értelmében az ország északi és keleti részén — amelyekhez tartozik a rendelet szerint Bihar vármegye az édesdi, érmihályfalvai, nagyvárad, szalárdi és székelyhídi járásai, valamint Nagyvárad is — a következő gyümölcsfajok termesztelők:

Almák, nyári fajták: Piros asztrakán, Klára alma, Charlamovszky, Nyári borizú, őszi fajták: Gravensteini, téli fajták: nemes sóvári, Jonathán, téli aranypármén, Budai Domokos, Baumann renet, Sikulai, Londoni perini, Gyógyi, Török Bálint, Nemes Masáncki, Ananász renet, Rojki, Parker pepin, Ribston pepin, Csillagos piros renet, Gyöngy renet, Daru sóvári, Muskotály renet, Ádám pármén, Gusztáv tartós.

A különböző szilvafajok közül környékünkön a következők termesztelők: Besztercei szilva, Olasz kék szilva, Ágnes szilva, Besztercei muskotály, Zöld ringló, Bömöri nyakas, Körték, nyári fajták: Juliusi esperes, Vilma körte, Búzával érő körte, Nyári Kálmán körte, Clapp kedveltje; őszi fajták: Bosck kobak körte, Császár körte; téli fajták: Hardenpont téli vajkörte, Pap körte, Malinési Jozsefina, Sress Oliver, Nemes Kraszán, Espress bergamottja, Diel vajkörte, Téli esperes.

Kajszinbarackok: Magyar kajsi (Magyar legjobbj), Rakovszky kajsi, Borsi róza kajsi, Kései róza kajsi, Nagyszombati kajsi, Korai piros kajsi. Őszi barackok: Amsden, Alexander, Champion, Ford, I. H. Hale, Gyümölcskertek királynője, Elberta.

Cseresznyék: Germersdorfi nagy, Disznódi fűszeres, Hedellingeri óriás, Jaboulay, Nagy piros ropogós, Gönci cseresznye (Vizda) badacsonyi óriás, Glocker óriás.

Meggy: Pandy üvegmeggy és Spanyol meggy.

Diók: Milotay, Nagybanjai, valamint a

már jól bevált helyi fajták.

Mandulák: Diódi félpapirhéjú, Burbanck magonca, Tojás mandula.

Mogyorók: Cunsleheni mogyoró, Hallei óriás, Temesi csodamogyoró, (Római mogyoró), Fehér Lambert mogyoró, Bolvillerei csodamogyoró, Piros Lambert mogyoró, Trapesunti mogyoró.

Gesztenyék: Jóbévalt nagyszemű helyi fajták.

Köszméték: Zöld óriás, Piros gyöztés, Piros tojás, Gyöngyösi piros, (Szentendrei piros), Gyöngyösi fehér, (Szentendrei fehér).

Ribizlek: Fay-fée termékeny, Hollandi piros és Gesztenye piros, Versaillesi piros, Fekete ribizke fajták.

A gabonatermesztés megóvása a légitámadással okozható tűzveszéllyel szemben

A légitámadásokkal kapcsolatban számolni kell azzal, hogy az ellenség a lánbon álló és betakarított mezőgazdasági termények pusztítására is törekedni fog. E kártételek megakadályozására mindent el kell követni, főleg pedig olyan intézkedéseket kell előre foganatosítani, amelyek a tűzveszélyt a legkisebb mértékre csökkentik. Az eddig szerzett tapasztalatok szerint a különböző gyűjtőeszközök csak akkor fejtik ki hatásukat, ha teljesen, vagy túlerrett állapotban lévő gabonátlábra esnek. A legcélszerűbb védekezés tehát az idejében történő aratás. A teljes érés bevétele előtt végzett aratás a termés mennyisége és minősége szempontjából is előnyös, ezért ezt a földművelésügyi minisztérium amúgy is már régóta ajánlja a gazdák figyelmébe.

A gabonaféléknek idejében való aratása fokozottan kívánatos a légi veszély kockázata miatt és ez sokkal jobb

Málnák: Harzjuvel, Lloyd George, Marlboro, Knewett óriás, Superlativ, Hornet.

A birsfajták közül az alábbiak termesztelők Nagyvárad és Bihar megye kereskedelmi gyümölcsösében: Konstantinápolyi birs, Bereczky birs, Angersi birs.

A Budapesti Közlöny május 14-iki számában megjelent említett rendelet hasonlóképpen intézkedik az ország egész területén termesztelők gyümölcsfajokra, valamint körvonalozza azt is, hogy milyen fajta gyümölcsök termesztelők „általánosan” és melyek csak különös esetekben.

Az új kereskedelmi gyümölcsösök létesítésének engedélyezésére szándékoltt gyümölcsnemeket, illetőleg gyümölcsfajtákat. A különleges esetekben termesztelők fajták alatt felsorolt gyümölcsfajták termesztésének célszerűségét a kérelemben a talaj éghajlati és értékesítési viszonyok szerint szintén meg kell indokolni a termesztőknek.

biztosítékot nyújt a lánbon álló gabonának a tűzveszélytől való megmentésére, mint az a többféle ajánlott eljárás, hogy a gabonátlábon csapatokat hasítsanak ki és ezáltal a még be nem érett gabona zölden való levágásával a terméseredményt csökkentik. Legfeljebb akkor lesz célszerű a már viaszérásban lévő gabonából keskeny sávokat kikaszálni, és ezeket rögtön felszántani, ha elháríthatatlan okból az egész táblát nem lehet idejében learatni.

Nagyon fontos ezenkívül a kerezték (képek) olyan összerakása, hogy soraik folytonossága gyakrabban nagyobb közzel meg legyen szakitva. Ez évben a tűzveszély elhárítása szempontjából is okvetlenül szükséges a tarlóhántás mielőbbi elvégzése, de nemcsak a kereztékekkel párhuzamosan, hanem azok sorait is meg kell barázdákkal szakítani.

Nemcsak a gabonafélék, hanem a széna betakarításánál is törekedni kell a kockázat megosztására végett a kazlaknak és osztagoknak több helyen történő rakására. Ez a gabona összehordásánál eddig is szokásos volt, de az idén még inkább több helyen a határban kell összehordani nemcsak a gabonát, hanem a szénát is. A cséplést az eddigieknél megosztottabban, több helyen kell végezni, még pedig lehetőleg minél többet keresztből kell cépelni. Az eddiginél több közös szénút is kell létesíteni. A községek területére, az udvarokba csak az elkerülhetetlenül szükséges legkisebb mennyiségű szénát, ezeket gabonát, vagy szalmát szabad behordani a falvak tűzveszélyének csökkentése végett. Az elővigyázatossági intézkedéseket rendszeres és éber felügyeletnek kell kiegészíteni, hogy az ellenséges repülőgépekről történő gyújtogatási kísérletek alkalmazásával azonnal megtörténhessen a kezdetben könnyen leküzdhető tűzfészek eloltása.

A földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltségének tenyésznyúl és mintaketrei akciója

Közismert tény az, hogy Erdély, de különösen a Székelyföld a törpe- és kisgazdaságok hazája. Mindazok a termelési ágak tehát, amelyek a kisgazdaságok jövedelmét a több kézi munkacsoport által

emelik, elsősorban számíthatnak érdeklődésre az erdélyi és székely kisgazdák között. Ezért van nagy jelentősége a nyúltenyésztés szélesebbkörű megszervezésének.

A nyúltenyésztésre az adottságok különösen a Székelyföldön megvannak: a hidegebb időjárás, amely a legkiválóbb minőségű gerezne, prém előállítására alkalmas, a nyulak takarmányozásához szükséges lóher és zab termelésére a vidék éghajlata és talajviszonyai megfelelőek, végül pedig a nagy családdal rendelkező furó-faragó székely a nyulak keteceit maga készíti el, a sok gyermek közül pedig akad nemcsak egy, aki a nyulakat gondozza.

Ezért van különös jelentősége a földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltsége által megindított tenyésznyúl-akciónak, amelynek során 1944-ben is folytatni kívánja a múlt évben megindított tenyésznyúl és mintaketrei kiosztást. Az elmúlt évben ugyanis már 600 darab tenyésznyúl és 100 darab mintaketrei osztoztak szét az erdélyi és székelyföldi gazdák között.

A földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltsége ez évre is nagyobb összegű államsegélyt utalt ki erre a célra és ezáltal az akció keretei lényegesen bővültek. Az akció lebonyolítását a minisztérium kirendeltség az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesületre bízta.

Mindazok, akik az akcióban részt kívánunk venni, igényléseikkel forduljanak az EMGE kolozsvári kisállattenyésztő szakosztályához, vagy pedig az EMGE kirendeltségéhez.

Őszi mozaik

A Benedek ház

— Bemutató a Belvárosi Mozdóban —

Minden tekintetben kiváló és tökéletes magyar tárgyú filmdráma. Sovány Mária „Tavaszi láng” című regényéből hangos filmre írta: Dallos Sándor, az Új Magyarország szépirodalmi belmunkatársa. Rendezte: Bánky Viktor. A teljesen árva Benedek Katica (Szörényi Éva, érettségije után leköltözik Bakonyfalvára és ott átveszi a negyven éve lakatlan Benedek házat és a kétszázötven éves megmaradt húsz hold földet örökségként.

Alighogy megérkezik, a Benedek család és vagyon tönkretesztőjének, Várnay Istvánnak (Somlay Artur), egyetlen unokájának, a szobrászművész Várnay András (Nagy István) heves szerelemre gyullad írta. Az öreg Várnay azonban allatlan gonoszszággal évekre menőn megakadályozza a frigyet. Közben Katica tégi udvarlójához, a léha Szakáll Gézához (Kamarás Gyula) megy feleségül. Sokat szenved mellette és még azt is át kell élnie, hogy kártyaadásba, sikkasztásba keveredett férje tulajdon apját megrabolja. Ez kitagadja fiát, aki fejét vesztve, szerencsétlenség következtében befejezi életét, még mielőtt az igazságszolgáltatás reájtana. Az összetört özvegy mellett ott terem Várnay András és mindent elsimít, sőt gonosz nagyapját is rábírtja arra, hogy a sokat szenvedett Katicát a Benedek háza udvarára megkövesse. Az egymásra türellemmel váró fiatalok egymáséi lesznek.

A főszereplők mind kitűnők. Somlay alakítása pedig az egyöntetű kritika szerint világvilágviszonylatban is elsőrangú. Erdemes megnézni!

OLASZ PÉTER dr.

Még mindig lehet jelentkezni az újabb népművelési tanfolyamra Az előadásokat az Orsolya-zárdában tartják

Nagyvárad, május 15. A városi Népművelési Bizottság az Ipartestület kezdeményezésére — mint ismeretes — még 1943 őszén tanfolyamokat szervezett, amelyeken az olyan iparostanulók nyertek oktatást, akik a népiskola felébb osztályait még nem végezték el. Az említett tanfolyamokon résztvevő iparostanulók folyó évi március hó végén és április hó elején a helybeli állami népiskolákban vizsgáltak a felébb tanfolyamokról.

Az iparostanulók feliamerték, hogy ezek a vizsgák egész életükre kiható előnyöket jelentenek. Tudták, hogy az általános műveltség alapjainak felül állampolgári jogok gyakorlására is minősítik őket a vizsgákon szerzett bizonyítványok s ezért olyan komolyan is készültek a vizsgákra, hogy 181-en sikerrel végezték a tanfolyamot.

A városi Iskolánkfivő Népművelési Bizottság az örvendetes eredményre való tekintettel most újabb ilyen tanfolyamok rendezését határozta el. A mostani tanfolyamokra eddig 67 hallgató

jelentkezett. Érdekes, hogy az újabb jelentkezők között nemcsak iparostanulók, hanem negyven éven felüli felnőttek is vannak, főként munkások, mesterek és dolgozó nők.

A tanfolyamok előadásai május hó 2-án kezdődnek a többszöri költözködés miatt azonban mindeddig nem voltak egészen zavartalanok. Most azonban a tanfolyamok az Orsolya zárdá épületében végleges hajlékot találtak s ezért az előadás most már minden zökkenő nélkül halad tovább.

A tanfolyamokon egyébként Réthy Andorné állami tanítónő, valamint Gyenge József és Szabó Károly iskola-felügyelők oktatják a hallgatókat, heti 12—12 órában.

Tekintettel arra, hogy a tanfolyamok csak most kezdődtek, a Népművelési Bizottság május 20-ig még elfogad újabb jelentkezőket. Jelentkezni lehet mindennap délelőtt a Bizottság Szilágyi Dezső utca 12. számú ház első emeletén levő hivatali helyiségében személyesen, vagy telefonon. Telefonszám 24—88.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5. SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekkaszámlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

A NŐI ÖNKÉNTES HONVÉDELMI MUNKASZERVEZET FELHÍVÁSA

Az önkéntes munkaszolgálatra való jelentkezést szombaton, folyó hó 20-ikán lezárják. A később jelentkezőknek egyéni kivánságait figyelembe nem vehetjük. Hivatalos órák minden nap 4-7-ig. Rákóczi út 13. Széchenyi épület.

SZARMAZÁSI OKMÁNYOK BESZERZÉSE. A püspöki iroda (Pázmány-u. 2. sz.) figyelmébe ajánlja az érdekelteknek, hogy a következő közegek r. kat. plébániái anyakönyveinek másodpéldányából is módjában áll kivonatokat kiadni: Bél, Békény, Biharvári, Tenke, Tenkegörsöd, Belényes, Magyaroséke, Rézbánya, Vaskóh.

PÜNKÖSD VASÁRNAPJÁN RÁDIÓ-BESZÉDET MOND A PÁPA. Rómából jelentik (MTL): Vatikánvárosi értesülések szerint a pápa pünkösd vasárnapján rádióbeszédet készül mondani. Valószínűnek tartják, hogy újabb felhívást intéz a hadviselőkhöz.

TANFOLYAMOK AZ ORSOLYÁKNÁL. A Szent Orsolya-zárdában május 15-től szabás-varrás, gyorsírásgépírás és idegenelvi magántanfolyamok kezdődtek (felnötteknek is), melyre az igazgatóságnál mindennap lehet jelentkezni. Könyvtárak a növényeknek szerdán 10-12-ig, szombaton 10-1-ig.

GULYÁS PÁL IRÓ MEGHALT. Debrecenből jelentik: Debrecennek, ugyanakkor az egész ország irodalmi életének nagy gyászosa van: Gulyás Pál, az országos nevével ismert 45 éves korában szombaton meghalt. Két éve betegeskedett, súlyos vérértelenségben szenvedett. Hirnevet verseivel és irodalmi tanulmányokkal szerezett. Az Alföld csendjében című versekötetével legutóbb a Magyar Irodalomtörténeti Társaság díját kapta meg.

ALDOZÓCSÜTÖRTÖKÖN (május 16-án) az Árpádvezér-uti református templomban délelőtt 10 órakor Keeske Balázs vallásoktató lelkész; délután 4 órakor Nagy Lajos s. lelkész prédikál; a konfirmációt szertartást dr. Szabó Lajos lelképásztor végzi. Enekel a misztérió ennekkor Kovács Győző tanár vezetésével.

Hazajött Gieszföld Józsa. Nagyvárad, május 15. Gieszföld József, a Szilgigeti Színház rokonszenves tagja, több hónapi harctéri szolgálat után a napokban egészségesen, sok élménnyel gazdagodva visszatért Nagyváradra és azonnal ismét beilleszkedett régi munkakörébe.

LEFOGLALTAK SVÉDORSZÁGBAN AZ ABLAK- ÉS TÜKÖRÜVEGKÉSZLETET. Stockholmból jelentik (MTL): A NTL. jelenti: A Svéd Távirati Iroda jelentése szerint vasárnapról lefoglaltak tekintendők az országban levő ablak- és tükröveg-készletek, a színes üveg kivételével. A lefoglalás oka az, hogy az ablaküveggel való ellátás kifizetése erősen rosszabodott, mivel Svédország legnagyobb ablaküveggyára, szén és ezüda hiánya miatt, kénytelen szüneteltetni a munkát.

Haszonbérbe adják a húsz holdon felüli zsidó szőlőket

Nagyvárad, május 15. Ismeretes, hogy az öt holdon aluli zsidó szőlőbirtokokat kisembereknek, főként vincelléreknek adta ki haszonbérbe a város. Az öt és húsz hold közötti zsidó szőlők juttatásáról a Vitézi Szék intézkedik. Ezekben kívül a nagyváradit hegyen két, húsz holdat meghaladó területű zsidó szőlő van és pedig a Heller Izrael-féle 23 holdas birtok és a Farkas Adorján-féle 94 holdas birtok. A város gazdasági ügyosztálya a napokban hirdetményt tett közzé e két szőlőbirtok haszonbérbe való igénylésére. A péntek délelben lejárt ha-

KORONA Filmszínház
 Hétfőn, kedden:
Cifranymoruság
 Jókai Mór regénye filmen
 Főszerepben: Simor Erzsé, Uray Tivadar

táridőig mindkét szőlőre 12 igénylés érkezett a városhoz. Ma délelőtt Nagyváradra érkezett az Országos Földhitelintézet kolozsvári kirendeltségének küldötte, aki a juttatások kérdésében döntésre hivatott és terepszemlét végzett a szóbanforgó szőlőbirtokon.

Új cipőüzlet nyílt a Rákóczi-úton Arkossy Gábor cipőgyáros vette át a volt Reichard-féle cipőüzletet

Nagyvárad, május 15. Hétfőn délelben fél 12 órakor új keresztény üzlet nyitotta meg kapuit Nagyvárad főutcáján: a volt Reichard-féle cipőüzletet vette át Arkossy Gábor cipőgyáros és most tartotta annak megnyitó ünnepségét. A megnyitáson jelen volt Szabó Károly, az Ipartestület elnöke, Nagy János, a Baross Szövetség elnöke, valamint sokan mások a város társadalmának vezetői közül és képviselve volt a helyi sajtó is. Az erre az alkalomra virágokkal és szalagokkal izlésesen feldíszített üzlethelyiség felszentelésének szertartását Gálffy Sándor apátplébános végezte, aki a felszentelés után rövid beszédben méltatta az esemény jelentőségét. Utána Schneff János biharszentandrászi igazgató-tanító, mint Arkossy Gábor régi barátja és ismerőse méltatta az új kereskedő érdemeit. Beszédében kiemelte, hogy Arkossy Gábor végigjárta a jobb megélhetésért küzdő magyar ember minden kálváriáját. A bécsi döntés után jött Tenkéről és itt a magyar embert annyira jellemző vasakarattal és szorgalommal megteremtett egy kis cipőüzemet. A kis vállalat napról-napra fejlődött, készítményeire felfigyelt az ország jelentős ipari központja is és legutóbb mintegy 300 rendelése adott munkát az üzemnek. Szoros kapcsolatot teremtett az Arkossy-cipőüzem a kolozsvári Dermata-művekkel és ez az üzleti kapcsolat bizonyította annak, hogy az Arkossy-gyár készítményei elismertek. Schneff János beszédében kitért arra

is, hogy mint Arkossy barátja, évek óta figyelte a cipészdinasztiából származó, törekvő ember munkáját és örömmel győződött meg arról, hogy ez a legnagyobb mértékben sikerült is.

Ezután Arvay Árpád országgyűlési képviselő a Baross Szövetségben üdvözölte az új üzlettulajdonost. Bódy Imre, a Magyar Megújulás Pártja nagyváradit városi vezetője keresetlen szavakkal üdvözölte az új üzlettulajdonost, kiemelve érdemeit.

Szabó Károly ipartestületi elnök őszinte szavakkal üdvözölte Arkossy Gábor új üzlethelyiségében és néhány szóval kifejezésre juttatta a magyar keresztyen iparosság őszinte szerencsekívánatát. Utána Lendvai Sándor, a Nemzeti Munkaközpont cipőipari szakosztályának elnöke, városi törvényhatósági bizottsági tag fejezte ki őszinte jókívánságait Arkossy Gábor új vállalkozásához. Az ünnepélyes megnyitás után valamennyi jelenlevő az üzletmegnyitás alkalmából őszinte szerencsekívánatát fejezte ki. Különösen kiemelték az üdvözlések közül az Arkossy-üzem alkalmazottainak őszinte tiszteletmegnyilvánulása.

A magyar tehetség, alkotni tudás és szorgalom újabb bizonyítékát látjuk abban, hogy a Rákóczi-úton új keresztény magyar üzem nyílt meg. Reméljük és hisszük, hogy ennek az üzletmegnyitásnak rövidesen több követője akad és ezzel az új magyar jövő megteremtése biztosítva lesz.

A fácaák ország és az angolszász hagyománytisztelet

Minden iskolagyerek tudja, hogy Egyiptomban az élet csak a Nilus iszapjának köszönhető és ha ez nem volna, ezt az országot már regen maga alá temette volna a Szahara homokja. De a kérdés közelebbi adatait igen kevesen ismerik és ezért most, amikor a Nilus áradása helyébe a legkisebb vízállás lép, beeszeljünk néhány szót erről az érdekes országról is. A Nilus völgye korántsem oly széles, mint általában hiszik. Assuantól északra a legkeskenyebb, mintegy 8 km. és Kairó alatt a legszélesebb, 25 km. A folyam nem önti el ezt az egész medret nagyvíz idején, hanem délen 2. északon 4 kilométer szélességű sáv kimarad, mert ez magában foglalja a legnagyobb áradás szintjénél is.

beavatkozás nélkül araszt el vizével, mindössze 8664 négyzetkilométer. A csatornák és duzzasztók tehát emberi alkotások, azonban a termőterületet 35.000 négyzetkilométerre emelik? Ezen az eléggé szűk területen 16 és fél millió ember szüföliódik össze.

A Nilus akkor kezd duzzadni, amikor június—szeptember hónapokban az abessziniai magasföldön az esős évszak ontja a vizet. Ha ezeket a víztömegeket minden további nélkül ráengedik Egyiptom területére, a száraz hónapokban minden tönkremenne. Ezért már évezredek óta arra törekedtek, hogy a vizet nyárra is tartalékolják. Ahol a Kék és Fehér Nilus egyesül, gátakat építettek, tehát az egyiptomi ember az itt felduzzasztott vizekből öntöző szarasság idején földjeit. Ez a duz-

asztás természetesen nagyon is primitív volt a multban. 1890-ben készült el az első modern duzzasztó, a „Barrage du Nil”, még pedig ott, ahol a damiet-tai szétágazások kezdődnek, Kairó fölött. Messze délen, Assuanál is építettek duzzasztókat, amelyek ápriltól júliusig, amikor a Nilus vize a legalacsonyabb táplálják a folyam medrét.

Ami az egész egyiptomi kérdéssel felvetését időszerűvé teszi, nem egyéb, mint hogy az Egyiptomban megtelepedett angolok az elhanyagolt duzzasztók kijávitására szemrehenyés nélkül ezétezedik a legősebb fáraókorabeli műemlékeket és ezeknek a faragott köveit építik bel Emiatt jelenleg igen feszült a helyzet a Nilus földjén... (TFK.)

A NEMET LEKTORATUS közli, hogy a most folyó nyelvtanfolyamokra több jelentkezőt nem vesz fel. Aki tanulni óhajt, majd a július 1-én kezdődő nyári nyelvtanfolyamokra iratkozzon be. Annakidején az erre vonatkozó felhívások a napilapokban közzé lesznek téve.

Könyörgő napok

A keresztény ókorban (450 körül) keletkezett szokás ez, amely napjainkban is megmaradt. A katolikus Egyház e héten hétfőn, kedden és szerdán tartja a keresztjáró könyörgő napokat.

A szokás keletkezésének kora sokban hasonlít a mai időkhez. Nyugatot végigpusztították a vandálok, akik azzal tették hihetetlen fogalomná nevéket, hogy kultúrát, műkincseket, templomokat nem kíméltek pusztításukban, akárcsak a mai angolszász bombázók; Kelet felől pedig az Európára törő barbárok néphullámaiktól kellett tartani, mint manapság a bolsevizmus fenyegető rémétől. Az idők súlyossága még fokozódott, ha elemi csapások, pestis, árva, rossz termés, éhínség pusztított végig országreszeket. Ezért ilyen tavaszi időkben három napon át utcán és tereken körmenetbe csoportosulva imádkoztak az emberek s mintegy tüntető menetben ostromolták a Mindenhatót, hogy vonja el fejük felől a veszfelhőket.

A hasonló bajokkal küzdő mai keresztény Európa s vele együtt hazánk is most könyörgő napokat tart. Hazánk Istentől merít erőt a háborús idők tetteséhez s ezáltal imádsággal teszi azokat. Ez az Istenhez elmékedés imádkozik a bennünket védő magyar és szövetséges katonákért, a belső front erősségéért, a lemondásban való alázatosságért, az önzetlen vezetők és engedelmes polgárok összefogásáért.

Lelkileg imádkozó táborba tömörülve így tölti a megtisztuló magyar kereszténység ez esztendő könyörgő napjait. —y—d

Szent László nyomda rt.
 Szilágyi Dezső-u. 5.
 Mindenféle nyomtatványokat izlésesen készít.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleménye:

Nagy hangverseny est hétfőn este fél 7 órai kezdettel a színházban. Közreműködnek: A német véderő (Waffen SS) 50 tagú zenekara Willi Böhm főrohamszervező vezényletével, dr. Mendl SS Oscha, bariton énekes, a Szigligeti Színház zenekara Matolcsy Zoltán karnagy vezényletével, a színház szólistái és táncára. Zongorán kísér: Belikov Boriszné. Műsoron: Weber: Oberon nyitány. Két ária Puccini Bohémélet című operájából. Heuberger: Operabál nyitánya. Továbbá: Künneke, Wolff, Schubert, Schmidt-Gentner, Planquett, Lehár, Lortzing, Nicolai és Strauss művek. Továbbá nagy magyar táncrevü Jurik Julcsi, Lányi Emmi, Péterfi Gitta, Lendvay Lajos, Berta András, Benkő György és a tánckarral. A két és fél órás műsor mindegyik száma eszenzáció és bizton híhető, hogy ezt az előadást meg fogja a színház ismételni a nagy érdeklődésre való tekintettel.

Kedden 6 órakor *filléres helyárrakkal* népművelési előadás sorozatban a *Kaméliás hölgy* kerül színre.

Szerdán 6 órakor *Egy nap a világ* kerül színre Lovasi Klári, Bakay Lajos és Szabó Ernő felleptével a színlapon hirdetett *Egy csók és más semmi helyett filléres helyárrakkal*.

MŰSOR:

Hétfőn fél 7 órakor: Nagy zenekari hangverseny.

Kedden 6 órakor: *A kaméliás hölgy*.

Szerdán 6 órakor: *Egy nap a világ*. Csütörtök d. u. 3 órakor: *Egy boldog pesti nyár*.

Csütörtök este 6 órakor: *Eladó lányok*.

Pénteken 6 órakor: *Zsákbamacska* bemutató bérlet.

Szombat d. u. 3 órakor *Ballépés jobbra*.

Szombat este 6 órakor: *Zsákbamacska* A-bérlet.

SPORT

Örülési küzdelemben legyőzte a kiesés ellen harcoló DIMAVAG a NAC-ot

DIMAVAG - NAC 4:3 (2:1)

A tegnapi bajnoki forduló eredményein meglátszik, hogy igen nagy küzdelem folyt a pontokért, illetve jobb helyezésekért. Az élen eddig történt változás a második hely harcossai között. A kiesésnél a DIMAVAG és a Csepel javított a helyzetén, a DVSC viszont leesett a 13. helyre. A NAC vereségének számszerű eredményén is látszik, hogy diósgyőri ellenfele élethalálharcot vívott a két pontért.

A forduló részletes eredményeit alább közöljük:

N. B. I. mérkőzés. Játékvezető Rudas. 8.000 néző. A diósgyőri csapat lelkes játékkal, erős küzdelem után — némi szerencsével — megérdemelten győzelmet aratott a bajnokságban vezető együttes ellen. A helyi csapat támadásával kezdődött a játék. A 8. percben az egyik diósgyőri támadásnál a labda a kapufáról pattan vissza. A 20. percben Felföldi szabadrugása a sorfaltól Füzér elé pattant, aki megszerezte a vezetést (1:0). Változatos játék után a 35. percben szép támadás után Csepregi — Vécsei mellett — a bal sarkba vágta a labdát (2:0).

A 45. percben Felföldi a büntetőterületen belül kézzel érintette a labdát, a megítélt 11-est Tóth III. értékesítette (2:1).

Szünet után mindkét csapat felváltva veszélyes támadásokat vezetett. Az 5. percben Suhaji, a diósgyőriek jobbszélsője megsérült, 10 percig pályán kívül volt, csak azután tért vissza. A 16. percben Bodola a saját 16-osáról hozta fel a labdát, átjászva magát a diósgyőri csatársoron és védelmen és a 16-oson vetődő Károlyi mellett a balsarkba védhetetlen gólt rugott (2:2). A 25. percben Turbék bombája a kapufától pattant vissza. Egy perc múlva Suhaji lapos labdáját Füzér a balsarkba

vágta (3:2)). A 41. percben Füzér szöktette Turbékot, aki lefutott és a vetődő Vécsei mellett újabb gólt rugott (4:2). A nagyváradiak erősen támadtak ezután és a 45. percben Bodola fejese a kapu bal felső sarkába vágódott (4:3).

Táblázat

1. NAC	27	21	1	5	61:31	43
2. Kolozsvár	27	14	6	7	51:40	34
3. Ferencváros	27	15	3	9	64:37	33
4. Gamma	27	12	7	8	49:37	31
5. Újpest	27	11	6	10	78:56	28
6. Szolnok	27	12	4	11	50:51	28
7. Kinizsi	27	8	11	8	47:48	27
8. Újvidék	27	10	7	10	51:53	27
9. SalBTC	27	11	4	12	63:52	26
10. Káposztás	27	10	6	11	62:59	26
11. DIMAVAG	27	10	6	11	48:56	26
12. Csepel	27	10	5	12	54:56	25
13. DVSC	27	9	7	11	44:64	25
14. Tisza	27	7	6	14	44:62	20
15. Elektromos	27	8	2	17	51:76	18
16. BSZKRT	27	4	7	16	45:83	15

Csütörtökön délelőtt játszik le az elmaradt Színész-Ujság-író labdarugómérkőzés

Mint ismeretes, a vasárnap délelőtti kiadás esőzés miatt elmaradt a Színész-Ujságírók bombakárosultak megsegítésére tervezett labdarugó mérkőzése. A rendezőség úgy határozott, hogy az érdekes sportcsatát Áldozócsütörtökön délelőtt fél 11 órai kezdettel tartják meg.

Törekvés—Ermihályfalvai LE 12:1 (7:1)

Játékvezető: Szabados. A Törekvés végig nagy fölényben volt, a gólarány akár nagyobb is lehetett volna. Góllövők: Szilágyi 4, Garai 3, Turkus 2, Matyi 2, Papp, illetve Nyéki 11-esből. Jók Pintye, Czelli, Matyi, Garai. Kár, hogy Papp sokat hurcolja a labdát.

MAV—Petrozsényi SE 3:2 (1:1)
Játékvezető: Nagy. Végig nyílt mérkőzés. Végül is a helybeliek lelkesebb játéka döntött. Góllövők: Liska 2, Csiki, illetve Kirsching és Pecsár. Jók: Elekcs, Jenai, Liska, illetve Pecsár.

„Sárga csikó” a Nemzeti Munkaközpontban

Nagyvárad. Tegnap délután fél 5 órai kezdettel jólsikerült műkedvelő előadást tartottak a Nemzeti Munkaközpont székházában. Majláth István rendezésében Csepreghy Ferenc örökbeesü népszínműve, a „Sárga csikó” került színre kitűnő előadásban. A szereplők közül különösen László István, Nagy Júlia, Nagy Péter, Kabai Mária, Rontó Pál, Veress Sándor, Szalai Antal, Petri Sándor, Nagy Kálmán és Darvas József játéka érdemel dícséretet, de az egész gárda dícséretet érdemel.

Megállapították a selyemgubó beváltási árát

A m. kir. kormány a selyemgubó beváltási árát már megállapította. A jövő héten megkezdődik a selyemtenyésztés. Jelentkezzenek mindazok, akik ezzel foglalkozni akarnak. A tenyésztő rövid 32—35 napi mellékmunkával 200—500 söt 1000 pengőt is kereshet. Aki legalább 10 kg. I. osztályu gubót termel a beváltási áron

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Eladó sürgősen magánháza nagy udvarral, kerttel, bármilyen üzemi célra is alkalmas. Több telek. Özv. Tatayné, Szigligeti-u. 12. Telefon 28—74. 728
Boros hordókat megvételre keresünk, Cimet a kiadóba kérünk. 963
Használt téglát megvételre keresünk. Cim a kiadóban. 962
Eladó 20 kalapácsos Kálmán-féle megdugó gazdasági daráló. Sipos Mihály, Bihar. 999
Eladó ócska épület anyag. Mátyás király-u. 101. ajtó 4. 997

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, moly és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 813
Menyasszony és koszorúleány művirág fejdíszek és kézicsokrok. Ezüst- és aranylakodalmakra csokrok és kosarak olcsón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raktáron, azok kivül hozott anyagokból is olcsón készülnek. Karácsonyi püspök-u. 52. (Erzsébetligeti sportpályánál.)

Állást nyec

Pozitív-negatív retusőrt (-nőt), csakis elsőrangú munkást azonnalra felveszek. Major György, Rákóczi-út 13. 977

Könyvelőt (nőt) hosszú gyakorlattal, kereskedelmi levelezőt (vegyiszakmában jártas), gépirni tudó tisztviselőnőt, aki a bérelszámolásban, OTI, személyzetiadó stb. ügyekben gyakorlott, azonnal felvesz

VÉGH GYULA cég
Hitler-utca 40

Önálló épület asztalos segédet felveszek. Szondi, Vitéz-u. 10. 998

Most elent meg:

Dr. Erőss Alfréd
összeállításában:

Egyház és élet

erdélyi katolikus évkönyv.

Ara: 6 P.

Beszerezhető a MagyarLapok kiadóhivatalánál.

felül kizárólag a selyemtenyésztők részére kiutalandó készletből hatósági áron egy pár cipőre való talpbőrt és más nehezen beszerezhető közszükségleti cikket, mint textilnemű, ruhanemű és lábbelit is vásárolhat.

Könnyű munka, nem kíván semmi befektetést. Asszonyok, diákok, leventék is eredményesen foglalkozhatnak vele.

A selyemtermelés napjainkban honvédelmi szolgálatot jelent, tehát hazáját védi, aki selyemgubótermeléssel foglalkozik. Selyemrétét, tenyésztőpapírt és tenyésztési utasítást ingyen küld a m. kir. Selyemtenyésztési Felügyelőség, Nagyvárad, Lukács Gy.-u. 44. sz.

Csakis perfekt gépirót, vagy gépirót keresek alkalmi munkára. Felvilágosítás vasuti étterem irodájában délután 2—3-ig, vagy este hétkor, esetleg írásbeli címeledés a kiadóban „Szászszázelek” jellegre. 996

Vegyészeti szakmában hosszú gyakorlattal rendelkező kereskedő segédet felvesz Végh Gyula cég, Hitler-utca 40. 1000

Gyakorlott, kézzelkötőnöt keresek. Kötők, horgolók, ócska szwettereket szépen javítok, átalakítok gyermekmackónak, ruháskáknak is. Harisnyatalpalás, szemszedés, Bodáné kézimunkaüzlete, Kossuth-utca 18. 994

Óras könyvelőt felvesz Muhary cipőüzem, Kossuth-u. 9. 995

Állást keres

Sofőri állást keresek, gyakorlattal, személyi vagy teherautóhoz. Kardos Sándor, Köröskisjenő. 993

Tisztviselőnő többévi irodai gyakorlattal, kezdő gépirással, állást keres. Cimet a kiadóba kér. 997

Oktatás

Német nyelvet tanít urinő, ebéd közeli ellenében. Piros Béláné, Sztaroveszky-u. 12. szám. 931

Orvosi asszisztensnő 9 évi gyakorlattal állást keres. Cimet a kiadóba kér. 991

KIADÓTULAJDONOS:
SENET LÁSZLÓ-NYOMDA R-T.

A szerkesztésért felel. A kiadásért felel.
Dr. Paál Árpád **Dr. Virág Jeromos**
főszerkesztő **Szent László-nyomda R-T.**

Készült a Szent László-nyomda r. t. kőforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi utca 40. 994